

Justitsministeriet

Lovafdelingen

Kontor: Statsretskontoret
Sagsnr.: 2005-711-0004
Dok.: MOA40030

Besvarelse af spørgsmål nr. 21 af 17. marts 2005 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af konkursloven og konkursskatteloven (Revision af reglerne om gældssanering) (L 10)

Spørgsmål nr. 21:

”Ministeren bedes forklare, henset til grundlovens § 73, hvor kort afdragsperioder kan gives, jf. forslaget om at nedsætte afdragsperioden fra 5 til 3 år.”

Svar:

1. Justitsministeriet har forstået det stillede spørgsmål således, at der på baggrund af grundlovens § 73 om ekspropriation ønskes en udtalelse dels om et mere generelt spørgsmål om, hvor kort en afdragsperiode der vil kunne fastsættes i tilfælde, hvor skifteretten ved gældssaneringskendelse beslutter, at en skyldners gæld skal nedsættes, dels om det konkrete forslag om i sager om gældssanering for erhvervsdrivende i forbindelse med konkurs at afkorte den normale afdragsperiode på 5 år til som udgangspunkt 3 år, jf. forslaget til konkurslovens § 216, stk. 6, og pkt. 4.3.2.5. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

2. Bestemmelsen i grundlovens § 73, stk. 1, har følgende ordlyd:

”§ 73. Ejendomsretten er ukrænkelig. Ingen kan tilpligtes at afstå sin ejendom, uden hvor almenvellet kræver det. Det kan kun ske ifølge lov og mod fuldstændig erstatning.”

Det er kun indgreb i ”ejendom”, der kan indebære ekspropriation. Er der tale om et indgreb i en rettighed, der ikke har karakter af ”ejendom” i grundlovens forstand, vil der således, uanset indgrebets karakter, ikke kunne være tale om ekspropriation, jf. også Henrik Zahle, Dansk Forfatningsret 3 (3. udg., 2003), side 183.

Det er imidlertid ikke enhver regulering i forhold til en ret, som er beskyttet af grundlovens § 73, der udgør ekspropriation. Det er således almindeligt antaget, at lovgivningsmagten – uden at der foreligger ekspropriation – kan regulere udøvelsen af de rettigheder, der er beskyttet af grundlovens § 73, idet lovgivningsmagten bl.a. kan opstille almindelige regler om begrænsninger i bor-

gernes handlefrihed og i deres råden over, hvad de ejer, jf. Max Sørensen, Statsforfatningsret (2. udg. ved Peter Germer, 1973), side 405.

Det er almindeligt antaget, at spørgsmålet om, hvorvidt et indgreb har karakter af ekspropriation, må bero på et samlet skøn over indgrebets beskaffenhed, jf. Max Sørensen, a.st., side 412, og Alf Ross, Dansk Statsforfatningsret (3. udg. ved Ole Espersen, 1980), side 665 ff. Som momenter, der må tillægges betydning ved udøvelsen af dette skøn, peger man navnlig på indgrebets formål, i hvilken grad indgrebet er generelt eller konkret (herunder om det rammer mange eller få personer), indgrebets intensitet, om indgrebet angår en fremtidig eller en aktuel rettighed, om indgrebet går ud på at overføre rettigheden fra den hidtidige ejer til en ny eller på en tilintetgørelse af denne råden, samt indgrebets begrundelse.

3. Justitsministeriet finder ikke, at det er muligt nærmere at udtale sig om det mere generelle spørgsmål om forholdet mellem på den ene side grundlovens § 73 og på den anden side adgangen til i lovgivningen at fastsætte regler om længden af en afdragsperiode i tilfælde, hvor der træffes bestemmelse om, at gælden skal nedsættes. En nærmere udtalelse om forholdet til grundlovens § 73 vil således afhænge af den konkrete udformning af ordningen i den pågældende lovgivning. Om det konkrete forslag vedrørende gældssanering i forbindelse med erhvervsdrivendes konkurs henvises til pkt. 4 nedenfor.

4. I forhold til det konkrete forslag om i sager om gældssanering for erhvervsdrivende i forbindelse med konkurs at afkorte den normale afdragsperiode på 5 år til som udgangspunkt 3 år bemærkes herefter følgende:

Efter forslaget til konkurslovens § 216, stk. 6, kan justitsministeren fastsætte nærmere regler om bl.a. fastsættelsen af afdragsperiodens længde, dvs. den periode, hvor skyldneren som led i gældssaneringen skal betale til kreditorerne.

Som anført i pkt. 4.3.2.5. i lovforslagets almindelige bemærkninger, agter Justitsministeriet efter en vedtagelse af lovforslaget at udstede en bekendtgørelse om gældssanering, hvor afdragsperioden for de ”almindelige” gældssaneringssager som udgangspunkt vil blive fastsat til 5 år, hvilket svarer til den nuværende normale afdragsperiode, som skifteretterne fastsætter i gældssaneringssager.

Med hensyn til sager om gældssanering for erhvervsdrivende i forbindelse med konkurs lægges der med lovforslaget op til at afkorte den normale afdragsperiode på 5 år til 3 år. Baggrunden for denne kortere afdragsperiode skal ses i lyset af regeringens generelle politik på iværksætterområdet, hvor regeringen lægger vægt på, at det skal være nemmere at påbegynde virksomhed igen efter en konkurs, og at konkursramte iværksættere, der vil starte op igen, får mulighed for hurtig-

gere end i dag at få slettet resterende gæld. Efter regeringens opfattelse vil det kunne have positiv indflydelse på villigheden til at starte virksomhed, hvis den nuværende normale afdragsperiode på 5 år afkortes til 3 år i gældssaneringssager, som behandles efter de særlige regler om gældssanering vedrørende erhvervsmæssig gæld, jf. pkt. 4.10.3.2.7. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Efter Justitsministeriets opfattelse rejser en sådan afkortning af den almindelige afdragsperiode på 5 år til 3 år i sager om gældssanering for erhvervsdrivende i forbindelse med konkurs ikke spørgsmål i forhold til grundlovens § 73.

Justitsministeriet har herved bl.a. lagt vægt på, at det også i sager om gældssanering for erhvervsdrivende i forbindelse med konkurs fortsat er et krav for at opnå gældssanering, at vedkommende skyldner ikke er i stand til og inden for de nærmeste år ingen udsigt har til at kunne opfylde sine gældsforpligtelser, at afkortningen af afdragsperioden vil være en generel ordning, som er båret af saglige erhvervspolitiske samt erhvervs- og samfundsøkonomiske hensyn, og at en kreditor både med den gældende afdragsperiode (på typisk 5 år) og med den foreslåede afdragsperiode på 3 år i almindelighed kun vil få en begrænset del af sin fordring dækket.